

Saúde laboral

Boletín

Nº 00 | MARZO 2012

| CIG | GABINETE TÉCNICO CONFEDERAL DE SAÚDE LABORAL

www.cigsaudelaboral.org

SUMARIO

ENTREVISTAS

A INFRADECLARACIÓN DE ACCIDENTES NO SECTOR DA AUTOMOCIÓN

Entrevista a **Henrique Pérez**, responsable do Sector de automoción da CIG-Metal
Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

INFORMACIÓN TÉCNICA

RISCO QUÍMICO: FERRAMENTAS DE INFORMACIÓN

Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

SABÍAS QUE...?

OS PROCEDIMENTOS DE DETERMINACIÓN DE CONTINXENCIAS

OS PROCEDIMENTOS DE DETERMINACIÓN DE CONTINXENCIAS

A LINGUA SOCIAL

Iván Pérez- Servizos Xurídicos da CIG
Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral

COLABORACIÓN OS VALORES LÍMITES DE EXPOSICIÓN A AXENTES QUÍMICOS

Miguel Martínez Losada
Xefe do Centro ISSGA – A Coruña

BUSCANDO RUMBO: A PREVENCIÓN DE RISCOS LABORAIS NO SECTOR PESQUEIRO GALEGO

José Antonio Rodríguez Arribe
Xefe do Centro ISSGA – Pontevedra

Un novo instrumento de información na defensa da saúde laboral

Antolín Alcántara Álvarez

Secretario Confederal de Negociación Colectiva e Saúde Laboral
Confederación Intersindical Galega (C.I.G.)

Prezados compañeiros e compañeiras, nos tempos que corren de ataque, menosprezo e conculcación dos dereitos laborais máis elementais da clase traballadora, o noso dereito á evitación dos riscos no traballo e á saúde laboral non pode ser ignorado; neste senso, entre outras, necesítase de instrumentos como esta que aquí vos presentamos, especialmente para esta situación.

O “**Instrumento de Defensa da Saúde Laboral**”, que no campo da prevención de riscos laborais que agora tedes nas mans constitúe a primeira

da saúde laboral, aspira a establecer una canle de comunicación permanente e periódica cos traballadores e traballadoras nesta materia, aportando un instrumento de reflexión para a información, a análise e a opinión cualificada de especialistas das distintas disciplinas, nunha perspectiva de defensa inquebrantable do noso dereito á seguridade e á saúde laboral no desenvolvemento da nosa actividade produtiva.

Hoxe máis que nunca cómpre informarse e formarse para defender a nosa saúde, participando e mobilizándose activamente na defensa dos nosos dereitos. Implicáte e actúa. Esixe e exerce os teus dereitos.

Saúdos e saúde

www.cigsaudelaboral.org

Plataforma web para a información e consulta
en materia de Prevención de Riscos e Saúde Laboral

Os procedementos de determinación de continxencias

Na Galiza, e en todo o estado español, moitos accidentes de traballo e enfermidades profesionais son tramitados como enfermidade común; estímase que durante o ano 2011 houbo unhas 11.981 declaracións de enfermidades con patoloxías non traumáticas asociadas ao traballo. Este tipo de patoloxías, que non teñen o recoñecemento de enfermidades profesionais, recaen sobre o sistema público de saúde cun custe sanitario estimado de entre 150 e 372 millóns de euros e non nas mutuas de accidentes de traballo e enfermidades profesionais da seguridade social que deberían ser as encargadas da súa atención.

En Europa rexístranse unha media de tres enfermidades profesionais por cada mil traballadores/as, mentres que no estado español as cifras son dez veces menores xa que na maioría dos casos estas son etiquetadas como enfermidades comúns. Cando isto acontece, o traballador/a afectado/a non recibe os beneficios que por lei lle corresponden, sufrindo inxustamente unha redución das súas bases de cotización así como dos complementos que podan estar contemplados no seu convenio de aplicación.

A cualificación como enfermidades comúns daquelas enfermidades que son de orixe profesional, implica que o traballador/a será atendido/a polo sistema público de saúde, quen correrá no lugar da Mutua cos gastos correspondentes a pesares de ser a Mutua quen realmente tería a obriga legal de atendelo por ter asegurado con esta a súa continxencia.

No Gabinete Técnico de Saúde Laboral da CIG, onde realizamos asesoramentos aos traballadores e traballadoras en materia de PRL que así nolo requiren, vemos como cada ano se incrementan os casos de determinación de continxencias profesionais, debido en gran medida á negativa das Mutuas a atender as continxencias que derivan directamente do traballo. A modo de exemplo, e tal e como se pode apreciar no seguinte gráfico, dende o ano 2008 vimos incrementadas as solicitudes deste tipo de actuación, chegando no ano 2011 a realizar un total de 63 solicitudes de determinación de continxencias perante o INSS, dun total de 851 asesoramentos rexistrados realizados en todo o País polos/as técnicos/as do Gabinete.

Determinacións de continxencias realizadas polo Gabinete Técnico de Saúde Laboral da CIG dende o ano 2008

Polo tanto no Gabinete atopámonos cunha problemática en continuo aumento, se consideramos que o número total de asesoramentos técnicos realizados dende o ano 2008 ata o 2011 foi similar, producíndose un incremento paulatino dos mesmos ata chegar a unha media de 300 asesoramentos máis no 2011 que no 2008.

As determinacións de continxencia, dende un punto de vista técnico, pódese dicir que aportan unha vía de recurso ante as situacións de desprotección nas

que se poden atopar os traballadores/as, cando estes/as son vítimas dunha situación de accidente laboral ou enfermidade profesional que a súa mutua se nega a recoñecer e atender, en moitas ocasións por unha inadecuada interpretación das súas responsabilidades e competencias.

Unha das causas máis comúns coas que nos atopamos, prodúcese cando un traballador ou traballadora sofre un accidente laboral e se lle denega a atención ou o tratamento que require a lesión que provocou dito accidente, é dicir, plantéxase a situación que o traballador ou traballadora foi atendido na súa Mutua na data do accidente e así o demostran os partes de asistencia e de atención da mesma, mais se lle informa que a súa baixa médica a terá que tramitar pola Seguridade Social, co conseguinte prexuízo, en moitos casos, económico para o traballador/a, aínda que non para a mutua que vai a aforrar o pago da continxencia. Nestes casos iníciase os trámites pertinentes perante o INSS para a clasificación da continxencia como profesional, as máis das veces coa “desvantaxe” para o/a traballador/a que se verá na obriga de demostrar que iso que lle aconteceu, se produciu no lugar de traballo e se deriva da súa actividade laboral, isto é, que contrariamente ao que establece a leixadura a carga da proba recae sobre o traballador/a accidentado/a, o cal ás veces convértese nunha importante dificultade engadida e nun verdadeiro calvario para el/ela.

O inicio dos trámites para a realización dunha solicitude de determinación de continxencia pódese realizar:

- Polo propio traballador/a.
- Pola Inspección Médica
- Pola Mutua

As competencias sobre as continxencias comúns as ten o Sistema Público de Saúde, e as das continxencias profesionais as teñen as Mutuas; **no caso de solicitar unha determinación de continxencia o faremos perante o Instituto Nacional da Seguridade Social (INSS)** que actuará como árbitro en tódalas situacións dubidasas ou que susciten algún tipo de conflito. En calquera caso será o INSS quen terá que emitir a resolución.

Cando un traballador/a acude ao seu médico de familia para tramitar unha baixa médica que deriva de continxencias profesionais pódense dar dúas situacións:

1. **Que a baixa médica aínda non fora emitida**, é dicir, que a situación sexa previa á extensión da IT por continxencias comúns o cal nos pode levar a diferentes estatus:

- ✓ O médico de familia emite parte de baixa médica facendo constar no mesmo que se trata dunha continxencia profesional para que se poida realizar a solicitude de determinación perante o INSS.
- ✓ Que o médico de familia remita ao traballador/a á Inspección médica sen facilitar a baixa médica. Neste caso a Inspección médica pode actuar de dúas formas
 - a) Ditaminando que non procede a IT, do cal informará ao médico de familia.
 - b) Ditaminando que procede a IT, do cal informará á mutua e decidirá sobre tres supostos:
 - I. Procede a IT por continxencia profesional.
 - II. Procede a IT pero por continxencia común.
 - III. Non procede a IT e o traballador/a pode ir a traballar.

Cando se dá o suposto recollido no punto I. darase traslado ao INSS da situación para o seu coñecemento e que a Dirección Provincial correspondente emita unha resolución sobre dita continxencia.

2. Que xa se teña iniciada a IT por continxencias comúns; neste caso a actuación pode ser a seguinte:

- ✓ Que o médico de familia remita ao traballador/a á Inspección médica tan pronto como o detecte ou teña a sospeita de que a continxencia pode vir derivada do traballo. Neste caso a actuación da Inspección Médica pode ser a seguinte:
 - **Non procede IT:** polo que se informa ao médico de familia para que emita parte de alta médica.
 - **Procede a IT;** polo que informará á Mutua e decidirá sobre tres supostos:
 - Procede IT por continxencia profesional.
 - Procede a IT pero por continxencia común.
 - Non procede a IT pero o traballador/a non está capacitado para o seu traballo, polo que se remitirá á comisión correspondente dependendo da Comunidade Autónoma, que determinará se procede ou non a IT e se definirá a continxencia.

Os recursos económicos que destina o Estado Español a través da Seguridade Social relacionados coa Prevención de Riscos Laborais, son executados polas Mutuas de Accidentes de Traballo e Enfermidades Profesionais da Seguridade Social,

polo que tódalas actuacións das mesmas neste senso deberían de ir encamiñadas á mellora da saúde dos traballadores e traballadoras e non á deterioración e a degradación asistencial que se

está a producir nos últimos anos. Por isto dende a CIG opinamos, como outros estudosos do tema, que a mellora da calidade asistencial e o “non encubrimento” de patoloxías relacionadas co traballo redundará nunha mellora constante das condicións de traballo e na produtividade das empresas; por este motivo tentamos que, aínda que sexa dende a actuación particular de cada traballador/a se denuncie e se reclame cada patoloxía que poida ter relación co traballo e que non fora tratada axeitadamente. Igualmente tamén estaremos apoiando e reclamando que definitivamente se poñan en funcionamento por parte da Administración os mecanismos precisos para a detección das patoloxías relacionadas co traballo mediante os sistemas de alerta de sospeita de enfermidade profesional, que agardamos sexa un apoio máis no camiño da mellora da xestión das continxencias relacionadas cos Riscos Laborais.

Edita: Gabinete Técnico Confederal de Saúde Laboral